

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Antwoorden

Deel-
scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

■ Tekst 1 Een Grieks gezantschap in Syracuse

Maximumscore 2

- 1 παραλαμφομένους σε πρὸς τὸν βάρβαρον (regel 3-4).

Opmerking

Wanneer alleen als antwoord is gegeven παραλαμφομένους σε één scorepunt toekennen.

Maximumscore 3

- 2 • a. straf(expeditie) 1
• b. Athene had de opstand van de Griekse steden in Klein-Azië tegen de Perzen gesteund (Deze steun vormde voor de Perzen een goede aanleiding om Griekenland aan te vallen) / De Atheners hadden de Perzen verslagen bij Marathon. (Xerxes wilde deze nederlaag wreken) 2
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Wanneer bij b. alleen als antwoord is gegeven 'De Atheners hadden de Perzen verslagen' één scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 3 • a. Gelon was (alleen) tiran / vorst van Syracuse (en van Gela) / Gelon was geen tiran van heel Sicilië 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.
• b. De gezanten willen voor elkaar krijgen dat Gelon de Grieken te hulp komt / De gezanten proberen Gelon gunstig te stemmen 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
4 ☐ • a. ἐλπίσης	<u>1</u>
• b. Het gaat (in combinatie met μή) om een verbod / conjunctivus prohibitivus	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Fout rekenen: ἐλπίσης is in de hoofdzin gebruikt.</i>	
5 ☒ c	
Maximumscore 1	
6 ☐ Het 'gezonde' deel van Griekenland.	
Maximumscore 2	
7 ☐ • a. (Nu moet gij in geen geval u afzijdig houden en lijdelijk berusten in onze ondergang, maar) wij moeten eensgezind de aanvaller het hoofd bieden	<u>1</u>
• b. ἢν ἡμέας καταστρέψῃται ὁ Πέρσης μάχη κρατήσας, ὡς οὐκ ἴξει παρὰ σέ γε, (ἀλλὰ πρὸ τούτου φύλαξαι) (regel 13-14)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
8 ☐ Ἀτιμίας (regel 26).	
Maximumscore 1	
9 ☐ Gelon zal geen hulp bieden. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
10 ☐ Gelon eiste het opperbevel over het Griekse leger. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
11 ☐ • ὀνειδέα (regel 42)	<u>1</u>
• ὑβρίσματα (regel 43)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
12 ☐ τελευταῖον (regel 41)	
Maximumscore 3	
13 ☐ • a. Zowel de Argeiers als Gelon willen slechts meedoen als ze een gedeelte van de leiding van het (gehele) bondgenootschap krijgen Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Fout rekenen: Zowel de Argeiers als Gelon vonden dat zij eigenlijk aanspraak konden maken op de gehele leiding.</i>	
• b. (Gelon vindt dat hij aanspraak kan maken op de leiding omdat) hij beschikt over een veel groter leger en over veel meer schepen Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>2</u>
<i>Opmerking</i> <i>Wanneer alleen als antwoord is gegeven 'Gelon beschikt over een veel groter leger' één scorepunt toekennen.</i>	

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

- 14 De Atheense gezant was bang dat de Spartanen ermee zouden instemmen dat Gelon het commando over de vloot zou krijgen / De Atheense gezant was bang dat Gelon het commando over de vloot zou krijgen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Wanneer alleen als antwoord is gegeven 'De Atheense gezant was bang dat de Spartanen zouden instemmen met het voorstel van Gelon', één scorepunt toekennen.

Maximumscore 1

- 15 (Ὅκου δὲ ὑμεῖς οὕτω) περιέχεσθε τῆς ἡγεμονίας (regel 44).

Maximumscore 1

- 16 Gelon wilde óf het commando over de vloot óf het commando over het landleger.

Maximumscore 1

- 17 Τοῦτοισι μὲν ὧν ἠγέεσθαι βουλομένοισι οὐκ ἀντιτίνομεν (ἄλλῳ δὲ παρήσομεν οὐδενὶ ναυαρχεῖν) (regel 59-60).

Tekst 2 Aristagoras in Sparta

Maximumscore 2

- 18 • a. ἀκοή
• b. ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι (regel 2)

1

1

Maximumscore 1

- 19 (ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὄσῳ) προέστατε τῆς Ἑλλάδος (regel 8-9)

Maximumscore 2

- 20 • De Perzen zijn gemakkelijk te overwinnen
• De Perzen beschikken over enorme rijkdom
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Maximumscore 2

- 21 • Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἔστι (regel 10)
• Οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι (regel 13-14)

1

1

Opmerking

Wanneer alleen als antwoord is gegeven Εὐπετέως; εὐπετέες één scorepunt toekennen.

Algemeen

Maximumscore 1

- 22 Deze woorden zijn een zinspeling op het verhaal van de verdanste bruid.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 23 • a. De onderhandelingen van Alexander met de Atheners
• b. In beide gevallen is sprake van dreiging van een aanval van een leger
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
24 □ Kolon 24	
“ Ἱστιαίε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει· “Histiaios, koning Darius zegt / vertelt dit / deze dingen / het volgende:	
Ἱστιαίε niet vertaald als vocativus	<u>0</u>
βασιλεὺς Δαρεῖος (een van) beide woorden niet vertaald als onderwerp	<u>0</u>
τάδε niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
τάδε dat / die dingen	<u>0</u>
λέγει zei / heeft gezegd	<u>1</u>
λέγει niet vertaald als indicativus praesens (behalve zei / heeft gezegd)	<u>0</u>
Maximumscore 2	
25 □ Kolon 25	
Ἐγὼ φροντίζων εὐρίσκω Wanneer / als / terwijl / nu ik (lang) (erover) nadenk, ontdek / vind ik	
Ἐγὼ niet vertaald als onderwerp van εὐρίσκω	<u>0</u>
φροντίζων hoewel ik nadenk	<u>0</u>
φροντίζων voortijdig vertaald	<u>1</u>
φροντίζων niet vertaald met <i>ik</i> als onderwerp	<u>0</u>
φροντίζω bedenken	<u>1</u>
φροντίζω goed oppassen / zorgen voor / zich bekommeren om	<u>0</u>
εὐρίσκω niet vertaald als 1 ^{ste} pers. enkelvoud	<u>0</u>
εὐρίσκω vertaald als verleden / voltooide tijd	<u>1</u>
εὐρίσκω verwerven / krijgen	<u>0</u>
Maximumscore 3	
26 □ Kolon 26	
ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι εἶναι οὐδένα σεῦ ἄνδρα εὐνοέστερον· dat niemand een beter gezinde man is / er geen man beter gezind is aan / voor mij en aan / voor mijn (staats)zaken / belangen / regering / rijk dan jij;	
Niet fout rekenen: dat ik en mijn (staats)zaken niemand als een beter gezinde man hebben / geen ander beter gezinde man hebben dan jou	
Niet fout rekenen: πρήγματα aanzien / daden	
ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι door mij en mijn zaken	<u>0</u>
ἐμοί niet vertaald	<u>1</u>
τοῖσι ἐμοῖσι voor de mijnen	<u>0</u>
πρήγμασι niet vertaald als dativus	<u>0</u>
πρήγματα moeilijkheden / gebeurtenissen / toestanden / strijdmacht / vermogen	<u>2</u>
πρήγματα personen van aanzien	<u>1</u>
οὐδένα niets	<u>1</u>
σεῦ niet vertaald als genitivus comparationis	<u>0</u>
σεῦ niet vertaald	<u>1</u>

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
27 □ Kolon 27 τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι, ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθῶν. (en) dit / dat weet ik, omdat / nadat ik het begrepen / beseft / geleerd heb niet door (je) woorden, maar door (je) daden.	
τοῦτο niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
τοῦτο δὲ anderzijds	<u>1</u>
λόγοισι en ἔργοισι niet als dativus van oorzaak vertaald	<u>0</u>
ἀλλ' vertaald als vorm van ἄλλος	<u>0</u>
οἶδα μαθῶν dat weet ik en heb ik gehoord	<u>1</u>
οἶδα niet vertaald als 1 ^{ste} pers. e.v.	<u>0</u>
μαθῶν niet vertaald met <i>ik</i> als onderwerp	<u>0</u>
μαθῶν gelijktijdig vertaald	<u>1</u>
μαθῶν omdat / nadat ik <i>je</i> heb leren kennen	<u>1</u>
μαθῶν hoewel ik het begrepen heb	<u>0</u>
Maximumscore 1	
28 □ Kolon 28 Νῦν ὦν (kolon 29) ἀπίκεό μοι πάντως, Kom (dus) nu alsjeblieft,	
Νῦν niet vertaald	<u>0</u>
ὦν vertaald als participium	<u>0</u>
ἀπίκεο niet vertaald als imperativus	<u>0</u>
Maximumscore 2	
29 □ Kolon 29 - ἐπινοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι - - ik ben namelijk van plan / want ik ben van plan grote / belangrijke zaken / daden te verrichten / tot stand te brengen -	
Niet fout rekenen: πρήγματα staatszaken	
ἐπινοέω opmerken / waarnemen / verzinnen	<u>0</u>
πρήγματα gebeurtenissen / toestanden	<u>1</u>
πρήγματα moeilijkheden / strijdmacht / vermogen / belangen / regering / rijk / personen van aanzien	<u>0</u>
Indien ook in kolon 26, hier opnieuw aanrekenen	
μεγάλα predicatief vertaald (bijv. ik ben zaken van plan om ze groot te maken)	<u>0</u>
μεγάλα niet vertaald als vorm van μέγας	<u>0</u>
κατεργάσασθαι aan infinitivus σε toegevoegd om er een A.c.I. van te maken (ik denk dat jij verricht)	<u>0</u>
κατεργάσασθαι vertaald als futurum	<u>1</u>
κατεργάσασθαι voortijdig vertaald	<u>0</u>
κατεργάσασθαι niet vertaald als infinitivus	<u>0</u>
κατεργάζομαι verdienen / onderwerpen / doden	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
30 □ Kolon 30	
ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι.” opdat ik ze aan jou voorleg / zal voorleggen.”	
Niet fout rekenen: ἵνα ὑπερθέωμαι zodat ik kan voorleggen	
ἵνα ὑπερθέωμαι zodat ik voorleg / zal voorleggen	<u>1</u>
ἵνα waar(heen) / waarbij / wanneer	<u>0</u>
αὐτὰ niet als lijdend voorwerp vertaald	<u>0</u>
ὑπερθέωμαι met andere gebruikswijze van coniunctivus vertaald (bijv. opdat ik moet voorleggen)	<u>0</u>
ὑπερτίθημι overgeven	<u>1</u>
ὑπερτίθημι verplaatsen / omzeilen / uitstellen	<u>0</u>
Maximumscore 2	
31 □ Kolon 31	
Τούτοισι τοῖσι ἔπεσι πιστεύσας ὁ Ἱστιαῖος Omdat / Toen Histiaios die / deze woorden vertrouwde / geloofde / Die / deze woorden vertrouwend / gelovend / Omdat Histiaios door / in die woorden vertrouwen had gekregen	
Niet fout rekenen: πιστεύσας nevenschikkend vertaald (bijv. Histiaios vertrouwde op die woorden en ...)	
Niet fout rekenen: ἔπεσι verhaal / bericht	
Τούτοισι τοῖσι ἔπεσι niet vertaald als dativus	<u>0</u>
Τούτοισι niet verbonden met τοῖσι ἔπεσι	<u>0</u>
ἔπεσι niet vertaald als vorm van ἔπος	<u>0</u>
πιστεύσας niet vertaald als nominativus enkelvoud met Histiaios als onderwerp	<u>0</u>
πιστεύσας hoewel Histiaios vertrouwde	<u>0</u>
πιστεύσας nadat Histiaios had vertrouwd	<u>1</u>
Maximumscore 2	
32 □ Kolon 32	
καὶ ἅμα μέγα ποιούμενος βασιλέος σύμβουλος γενέσθαι en tegelijkertijd omdat / terwijl hij het een grote eer vond (om) raadgever / adviseur van de koning te worden / dat hij raadgever van de koning werd	
Niet fout rekenen: καὶ ἅμα μέγα ποιούμενος en omdat hij het tegelijkertijd een grote eer vond	
Niet fout rekenen: βασιλέος van een koning	
ἅμα verbonden met βασιλέος σύμβουλος γενέσθαι	<u>1</u>
ποιούμενος als futurum vertaald	<u>0</u>
ποιούμενος passief vertaald	<u>0</u>
ποιούμενος niet vertaald met Histiaios als onderwerp	<u>0</u>
βασιλέος σύμβουλος γενέσθαι verbonden met ἀπῆκετο in kolon 33 (bijv.: kwam om adviseur te worden)	<u>1</u>
βασιλέος voor de koning	<u>1</u>
βασιλέος niet vertaald als genitivus enkelvoud	<u>0</u>
σύμβουλος vertaald als onderwerp van ποιούμενος	<u>0</u>
σύμβουλος beraadslaging / raad	<u>0</u>
γενέσθαι voortijdig vertaald	<u>0</u>
γίγνομαι geboren worden / gebeuren	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
33 □ Kolon 33 ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδεις. kwam hij naar Sardes / in Sardes (aan).	
ἀπίκετο vertaald als praesens	<u>0</u>
ἐς uit	<u>0</u>
Σάρδεις Sardinië	<u>0</u>
Maximumscore 2	
34 □ Kolon 34 Ἄπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε. (En) Toen / nadat hij was aangekomen, zei Darius deze woorden / het volgende / dit tot hem:	
Niet fout rekenen: Hij kwam aan en Darius zei dit tot hem	
Niet fout rekenen: Toen / nadat hij aankwam, ...	
ἀπικομένῳ οἱ functie van dativus niet duidelijk gemaakt (<i>tot hem</i> ontbreekt)	<u>1</u>
ἀπικομένῳ terwijl hij aankwam	<u>1</u>
ἀπικομένῳ omdat hij aangekomen was	<u>1</u>
ἀπικομένῳ hoewel hij aangekomen was	<u>0</u>
ἀπικομένῳ vertaald met Δαρεῖος als onderwerp	<u>0</u>
δέ maar	<u>1</u>
ἔλεγε vertaald als praesens	<u>1</u>
Δαρεῖος niet vertaald als onderwerp van ἔλεγε	<u>0</u>
τάδε niet vertaald als lijdend voorwerp (bijv. deze Darius)	<u>0</u>
τάδε dat / die dingen	<u>0</u>
Indien ook in kolon 24, hier niet opnieuw aanrekenen.	
Maximumscore 2	
35 □ Kolon 35 “ Ἱστιαίε, ἐγὼ σε μετεπεμψάμην τῶνδε εἵνεκεν. “Histiaios, ik heb je laten komen vanwege het volgende / dit / deze dingen.	
Ἱστιαίε niet vertaald als vocativus	<u>0</u>
Indien ook in kolon 24, hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van 3.	
μετεπεμψάμην vertaald als praesens	<u>1</u>
μετεπεμψάμην vertaald als futurum	<u>0</u>
μετεπεμψάμην niet vertaald als 1 ^{ste} persoon enkelvoud	<u>0</u>
μετεπεμψάμην passief vertaald	<u>0</u>
μετεπεμψάμην niet vertaald als vorm van μεταπέμπομαι	<u>0</u>
τῶνδε hen / deze mensen	<u>0</u>
τῶνδε dat / die dingen	<u>0</u>
Indien ook in kolon 24 en / of in kolon 34, hier niet opnieuw aanrekenen.	
Maximumscore 2	
36 □ Kolon 36 Ἐπεῖτε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ Σκυθέων Zodra ik was teruggekeerd / terugkeerde van de Scythen / uit Scythië	
ἐνόστησα niet vertaald als 1 ^{ste} persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἐνόστησα niet vertaald als vorm van νοστέω	<u>0</u>
ἐνόστησα vertaald als praesens / futurum	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
37 □ Kolon 37 καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὀφθαλμῶν, en jij uit mijn ogen verdwenen was / verdween,	
Niet fout rekenen: en jij voor mij uit de ogen verdwenen was als hoofdzin vertaald	<u>0</u>
ἐγένεο niet vertaald als 2 ^{de} persoon enkelvoud van de indicativus	<u>0</u>
ἐγένεο vertaald als praesens / futurum	<u>0</u>
Indien ook ἐνόστησα in kolon 36 vertaald is als praesens / futurum hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van 3.	
Maximumscore 2	
38 □ Kolon 38 οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν βραχείῃ ἐπεζήτησα heb ik geen enkele andere zaak in de korte tijd daarna zo verlangd / verlangde ik ...	
ἄλλο niet als bijvoeglijk bij χρῆμα vertaald	<u>0</u>
ἄλλο maar	<u>0</u>
χρῆμα voorwerp	<u>0</u>
οὕτω niet vertaald als bijwoord (bijv. voor hem)	<u>0</u>
ἐπεζήτησα niet vertaald als 1 ^{ste} persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἐπεζήτησα vertaald als indicativus praesens	<u>1</u>
ἐπεζήτησα vertaald als futurum	<u>0</u>
Maximumscore 2	
39 □ Kolon 39 ὥς σὲ ἰδεῖν τε als (om) jou te zien	
ὥς σὲ ἰδεῖν τε als jij je ziet	<u>0</u>
ὥς σὲ ἰδεῖν τε als jij te zien	<u>0</u>
ἰδεῖν niet vertaald als vorm van ὁράω	<u>0</u>
ἰδεῖν gezien (te) hebben	<u>1</u>
Maximumscore 2	
40 □ Kolon 40 καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι, en dat je voor besprekingen naar mij kwam,	
Niet fout rekenen: en dat je voor besprekingen met mij kwam / en dat je voor mij voor besprekingen kwam	
καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι niet als A.c.I. vertaald	<u>0</u>
ἐς λόγους μοι naar mijn woorden	<u>1</u>
ἐς uit	<u>0</u>
Indien ook in kolon 33, hier opnieuw aanrekenen.	
Maximumscore 1	
41 □ Kolon 41 ἐγνωκῶς omdat / nu ik ingezien heb / begrijpend / wetend	
Niet fout rekenen: want ik weet / ik weet namelijk	
ἐγνωκῶς niet vertaald met <i>ik</i> als onderwerp	<u>0</u>
ἐγνωκῶς omdat ik leer kennen	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2005-II

havonwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
42 □ Kolon 42	
ὅτι κτημάτων πάντων ἐστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος συνετός τε καὶ εὖνοος.”	
dat van alle bezittingen het kostbaarst is een verstandige en welgezinde bevriende man / vriend / man als vriend.”	
ὅτι omdat	<u>1</u>
κτηῖμα landgoed / hoeve / akker	<u>0</u>
πάντων niet verbonden met κτημάτων (bijv. voor allen)	<u>1</u>
τιμιώτατον vertaald als bijvoeglijk naamwoord bij κτημάτων	<u>0</u>
τιμιώτατον vertaald als bijvoeglijk naamwoord bij ἀνὴρ	<u>0</u>
τιμιώτατον niet vertaald als superlativus	<u>1</u>
ἀνὴρ φίλος een man en een vriend	<u>2</u>